

FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Teoretická informatika (TIN) – 2019/2020
Úkol 3

1. Příklad číslo 1

$\text{sqrt} : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$, $\text{sqrt}(x) = z$ takové, že $z^2 \leq x \wedge (z+1)^2 > x$.

Funkci můžeme vyjádřit například takto:

$$\text{sqrt}(x, 0) = \xi()$$

$$\text{sqrt}(x, y+1) = \text{plus}(\pi_3^3, \text{eq}(\xi, \text{monus}(\text{mult}(\text{plus}(\pi_3^3, \sigma \circ \xi), \text{plus}(\pi_3^3, \sigma \circ \xi)), \text{plus}(\pi_2^3, \sigma \circ \xi))))(x, y, \text{sqrt}(x, y))$$

Neboli formálně zapsáno jako:

$$\text{sqrt}(x, 0) = \xi()$$

$$\text{sqrt}(x, y+1) = \text{plus} \circ (\pi_3^3 \times (\text{eq} \circ (\xi \times (\text{monus} \circ (\text{mult} \circ ((\text{plus} \circ (\pi_3^3 \times (\sigma \circ \xi))) \times (\text{plus} \circ (\pi_3^3 \times (\sigma \circ \xi)))) \times (\text{plus} \circ (\pi_2^3 \times (\sigma \circ \xi))))))) \circ (x, y, \text{sqrt}(x, y))$$

Pro otestování lze využít následující kód v jazyce python:

```
def monus(a,b):
    if a >= b:
        return a-b
    else:
        return 0

def eq(a,b):
    if a == b:
        return 1
    else:
        return 0

def mult(a,b):
    return a*b

def plus(a,b):
    return a+b

def E():
    return 0

def s(x):
    return x+1

def sqrt(x):
    if x == 0:
        return 0
    else:
        i = x-1
        return plus(sqrt(i), eq(E(), monus( mult(plus(sqrt(i),1), plus(sqrt(i),1)), plus(i,1))))

for x in range(0, 20):
    print(x, sqrt(x))
```

2. Příklad číslo 2

$$f(n) = \sqrt{2}n^3$$

$$g(n) = 10000n^2 + 500n + 211$$

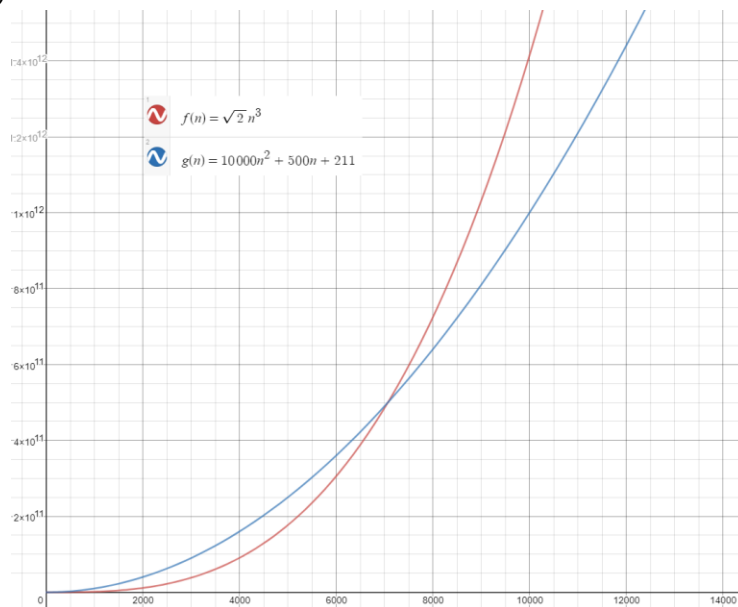
Dokažte, že $O(g(n)) \subset O(f(n))$.

Asymptotické horní omezení funkce $f(n)$ je množina $O(f(n)) = \{g(n) \in F \mid \exists c \in \mathbb{R}^+, \exists n_0 \in \mathbb{N} \forall n \in \mathbb{N} : n \geq n_0 \Rightarrow 0 \leq g(n) \leq c \cdot f(n)\}$ (definice ze skriptu TIN).

Provedeme výpočet rovnic:

$$\sqrt{2}n^3 = 10000n^2 + 500n + 211$$

Rovnost platí pro $n \cong 7071.1$. Jelikož je však obor hodnot \mathbb{N} , můžeme uvažovat, že $f(n) > g(n)$ pro $n \geq 7072$ ($n_0 = 7072$).

1) Dokažte, že $O(g(n)) \subseteq O(f(n))$.

Z grafu obou funkcí je patrné, že od $n \geq 7072$ je $g(n) < f(n)$ (a obě funkce se protínají pouze v jednom bodě). Obě funkce mají stejný definiční obor (\mathbb{N}) a můžeme tedy tvrdit, že vztah $O(g(n)) \subseteq O(f(n))$ je platný.

Alternativně můžeme toto ověřit pomocí výpočtu limity. Pro $\forall n > n_0: \frac{1000n^2 + 500n + 211}{\sqrt{2}n^3} \leq 1$:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1000n^2 + 500n + 211}{\sqrt{2}n^3}$$

využijeme L'Hospitalova pravidla:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2000n + 500}{\sqrt{2} * 2n^2} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2000}{\sqrt{2} * 4n} = 0$$

2) Dokažte, že $O(g(n)) \neq O(f(n))$.

Funkce $f(n)$ a $g(n)$ jsou si rovny pouze v $n=7072$ (jediný kořen). Navíc je zřejmé, že od $n > 7072$ je $f(n) > g(n)$ a tudíž $O(g(n)) \neq O(f(n))$.

Jelikož bylo dokázáno $O(g(n)) \subseteq O(f(n))$ a $O(g(n)) \neq O(f(n))$, je pak patrné, že vztah $O(g(n)) \subset O(f(n))$ je platný.

3. Příklad číslo 3

Zadaný problém lze charakterizovat jako jazyk K , kde K obsahuje řetězce, kde $\sum_{i=0}^n c_i * s_i + B * s_i \geq C \wedge \sum_{i=0}^n o_i * s_i \leq O$ pro $s_i \in \{0,1\}$, kde c_i značí obsah vitamínu C v daném druhu zeleniny a o_i značí cenu za kilo daného druhu zeleniny, B je obsah vitamínu C v kile brokolice, C je množství vitamínu C nutné pro uzdravení a O je obnos v penězence, n je celkové hmotnost zeleniny v obchodě a s_i udává, zda je daná zelenina nakoupena. V tomto úkole uvažujeme, že tato zeleninu nakupuje po celých kilogramech a každý kilogram zeleniny je nová položka.

I. Ukážeme, že K je v NP (ukazujeme horní mez složitosti)

Ukážeme, že existuje nedeterministický vícepáskový TS, který přijímá jazyk K v polynomiálním čase. Označme ho M : M může pracovat následovně:

1. M ověří, zda má na vstupu správně zformovanou instanci problému K (jinak odmítne). M kontroluje správné použití oddělovačů – lze realizovat se složitostí $O(n)$.
2. M označí náhodně k zelenin tak, že přepíše s_i na 1 ($O(n)$).
3. M následně prochází jednotlivé zeleniny ($O(n)$) a pro každou označenou provede vynásobení váhy s počtem vitamínu na kilogram, sumu zapisuje na pomocnou pásku. Ke každému kilogramu pak přičte vitamíny z brokolice ($B * 0.1$) Na pomocné pásce také uchovává celkovou cenu, kdy pro každou označenou zeleninu ($O(n)$) násobí její váhu cenou za kilogram. Na pomocnou pásku si zapisuje sumu vitamínu C .
4. TS M přijme, pokud suma vitamínu C nepřekročila konstantu C a celková cena nepřekročila obnos O .

II. Ukážeme, že K je NP těžká

Ukážeme pomocí polynomiální redukce z Subset Sum Problem, což je NP úplný problém. SSP se dá popsat takto: Je dána určitá neprázdná množina obsahující čísla z \mathbb{N} . Dále je hledána podmnožina této množiny, kde součet prvků této podmnožiny je roven nějakému číslu X . Formálně lze SSP zapsat takto: $\sum_{i=0}^n v_i * y_i = X$, pro $y_i \in \{0,1\}$. Ukážeme, že problém SSP lze redukovat na problém K , a to následovně:

- $v_i = o_i = (c_i + B)$
- $X = O = C$

Tuto jednoduchou konverzi provede úplný DTS se složitostí spadající do $O(n^k)$. Odpovědi na SSP pak budou přesně korespondovat s odpovědi na problém K . Tedy pokud bude nalezena kombinace zelenin vyhovující výše uvedeným podmínkám, pak stejná kombinace bude i řešením problému SSP.

Jelikož jsme dokázali složitost pro horní i spodní mez, je tedy zřejmé, že problém K je NP-complete.

Synovec tety Květy Alan tvrdí, že je schopen tento problém řešit v polynomiálním čase pomocí psacího stroje s nekonečnou páskou. Předpokládáme, že tento jeho stroj je deterministický. Pokud by jeho tvrzení skutečně bylo pravdivé, Alan by tímto dokázal, že $NP=P$. Pro lidstvo to znamená, že řada problému bude řešitelná v čase nižším, než se dosud předpokládalo. Přestalo by fungovat šifrování atd. Pro Alana samotného by to znamenalo, že by zcela jistě dostal cenu Turingovu cenu za významný přínos v oboru informatiky. Dále by dostal jeden milion dolarů za vyřešení jednoho z *Millenium Prize Problems*. Možná by dostal i zápočet z TINu.

4. Příklad číslo 4

Sít modelující tento systém lze popsat jako (obrázek níže):

$N = (P, T, F, W, K, M_0)$

- $P = \{PL, PR, VL, VR, KL, KR, ZL, ZR, OK, FAIL\}$
- $T = \{PLR, PRL, VLR, VRL, KLR, KRL, ZLR, ZRL, OKT, VKL, KZL, KZR, VRK\}$
- $F = \{ \langle PL, PLR \rangle, \langle PLR, PR \rangle, \langle PR, PRL \rangle, \langle PRL, PL \rangle, \langle VL, VLR \rangle, \langle VLR, VR \rangle, \langle VR, VRL \rangle, \langle VRL, VR \rangle, \langle KL, KLR \rangle, \langle KLR, KR \rangle, \langle KR, KRL \rangle, \langle KRL, KL \rangle, \langle ZL, ZLR \rangle, \langle ZLR, ZR \rangle, \langle ZR, ZRL \rangle, \langle ZRL, ZL \rangle, \langle PL, VLR \rangle, \langle VLR, PR \rangle, \langle PL, KLR \rangle, \langle KLR, PR \rangle, \langle PL, ZLR \rangle, \langle ZLR, PR \rangle, \langle PR, VRL \rangle, \langle VRL, PL \rangle, \langle PR, KRL \rangle, \langle KRL, PL \rangle, \langle PR, ZRL \rangle, \langle ZRL, PL \rangle, \langle PR, VKL \rangle, \langle VL, VKL \rangle, \langle KL, VKL \rangle, \langle VKL, FAIL \rangle, \langle PR, KZL \rangle, \langle KL, KZL \rangle, \langle ZL, KZL \rangle, \langle KZL, FAIL \rangle, \langle PL, KZR \rangle, \langle ZR, KZR \rangle, \langle KR, KZR \rangle, \langle KZR, FAIL \rangle, \langle PL, VKR \rangle, \langle KR, VKR \rangle, \langle VR, VKR \rangle, \langle VKR, FAIL \rangle, \langle PR, OKT \rangle, \langle VR, OKT \rangle, \langle KR, OKT \rangle, \langle ZR, OKT \rangle, \langle OKT, OK \rangle \}$
- $\forall f \in F : W(f) = 1$ (váhy všech hran jsou rovny jedné).
- $K = \{ \langle PL, 1 \rangle, \langle PR, 1 \rangle, \langle VL, 1 \rangle, \langle VR, 1 \rangle, \langle KL, 1 \rangle, \langle KR, 1 \rangle, \langle ZL, 1 \rangle, \langle ZR, 1 \rangle, \langle OK, 1 \rangle, \langle FAIL, 1 \rangle \}$
- $M_0 = \{ \langle PL, 1 \rangle, \langle PR, 0 \rangle, \langle VL, 1 \rangle, \langle VR, 0 \rangle, \langle KL, 1 \rangle, \langle KR, 0 \rangle, \langle ZL, 1 \rangle, \langle ZR, 0 \rangle, \langle OK, 0 \rangle, \langle FAIL, 0 \rangle \}$

Přítomnost tokenu v místě OK značí, že přechod řeky dopadl úspěšně. Přítomnost tokenu v místě FAIL značí, že došlo ke sněžení zelí nebo kozy.

